

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Lag om stöd och skydd för barn och unga

FaCO, Familjevårdens centralorganisation välkomnar förslaget till förändringar som anpassar lagstiftningen till den utveckling som har skett av vården för barn- och unga i behov av samhällets stöd.

1 kap. Mål och tillämpningsområde

FaCO, Familjevårdens centralorganisation tillstyrker förslaget om en sammanslagen lag, lag om stöd och skydd för barn och unga, LBU.

§ 3 Positivt är att lagen omfattar unga upp till 21 års ålder.

2 kap. Kommunens ansvar och insatser

§ 3 Bra att lagen lägger ansvaret för barns och ungas stöd och skydd på alla instanser i samhället som barnet/ den unge kommer i kontakt med, såsom socialtjänst, skola, hälso- och sjukvård.

§ 6 Öppna insatser för barn och unga och deras föräldrar utan behovsprövning är bra, men kommunerna har idag dålig ekonomi och detta drabbar de mest utsatta i samhället.

§ 12 Positivt att samhällets ansvar för den unge följs upp en tid efter avslutad insats.

FaCO anser att kommunerna ska vara skyldiga att ge eftervård upp till 23 års ålder. Många unga har inga vuxna att vända sig till efter en avslutad insats, därför blir de mera sårbara i samhället.

3 kap. Kvalitet och kompetens

§ 2 Bra att kraven höjs för dessa arbetsuppgifter. Det ställer stora krav på de personer som arbetar med utsatta barn och unga. FaCO anser även att det borde vara större krav på att personerna som handhar dessa arbetsuppgifter, har specialistkompetens som även innefattar barnkompetens.

Samma krav borde även gälla konsulenter som ger handledning och stöd till familjehemmen.

4 kap. Särskilt om barn och ungas rättigheter

§ 3 Bra att barn över 15 år själva får föra sin talan. Alla barn och unga ska även ha rätt till ett eget juridiskt ombud.

§ 4 FaCO vill trycka på att det ska vara en utbildad person, som är kunnig i att samtala med barn på deras villkor för att skapa en trygg kontakt och trygghet för barnet så att det kan berätta.

5 kap. Anmälningsskyldighet

§ 1 Detta borde gälla alla barn och unga som befinner sig i riskzonen, upp till 21 års ålder.

§ 2 Bra med möjligheten att kalla till ett möte.

§ 5 Bra med återkoppling till den som gjort anmälan. I dagsläget får anmälaren aldrig reda på om en anmälan lett till en insats för barnet/ungdomen, vilket kan göra det svårt för till exempel dagispersonal att veta hur de ska hjälpa barnet.

6 kap. Utredning

§ 3 FaCO vill trycka på att särskilda skäl till att förlänga en utredning, inte får vara personalbrist eller att belastningen är så hög att personalen inte hinner med sina ärenden.

§ 4 Viktigt att en påbörjad utredning inte kan avslutas även om barnet/den unge byter vistelsekommun.

§ 5 En uppgjord vårdplan ska även innehålla en vårdgaranti. Vilket innebär att det sätts en tidsgräns för när planen ska ha uppnåtts och en ny vårdplan görs upp.

§ 6 Om möjligt bör alla barn och unga genomgå läkarundersökning före en placering eller i nära anslutning till den. Många barn och unga har levt under svåra förhållanden och en läkarundersökning skulle kunna hjälpa bland annat familjehemsföräldrar och socialtjänst att ge rätt hjälp till barnet.

§ 7 Bra att en avslutad utredning kan följas upp efter att beslut i utredningen har fattats. Tiden för uppföljning bör förlängas till 6 månader efter avslutad utredning.

8 kap. Vård utan samtycke

§ 10 Vid en återförening med vårdnadshavaren/vårdnadshavarna måste man ha ett barnsperspektiv. Återflytten måste ske i samråd med barnet/den unge och

föräldrarna. Barnets bästa ska alltid styra en återförening, när, hur och tiden det tar för barnet att känna trygghet igen med sin vårdnadshavare.

§ 11 FaCO vill trycka på att tvångsvården för barnet/den unge, fortfarande ska finnas kvar även om föräldrarna utvisas ur landet. Anledningen till att barnet/den unge omhändertogs finns troligtvis fortfarande kvar, även efter utvisningen, om de utvisas tillsammans.

9 kap. Vård utanför det egna hemmet

§3 Här finns en risk att familjehemmet blir liveget till den kommun som är först med att placera ett barn i familjehemmet. Placerings kommunen kan bli ovillig att "ge" en plats till en annan kommun. Har man genom påskrivet avtal bundit upp sig på en kommun kanske den kommunen inte har något lämpligt barn/ungdom att placera när familjehemmet önskar och anser sig ha tid och plats för ytterligare en placering. Familjehemmets röst blir då inte hört och beaktat.

§ 4 En avtalsmall bör tas fram som ska användas över hela landet, för att bedömningar och avtal ska bli enhetliga och tydligare. I avtal skrivna med konsulentstödda familjehem ska det tydligt stå vem som har ansvar för vad under placeringens gång.

FaCO tycker att familjehemsvården måste lyftas upp på en statlig nivå. Kommunernas ekonomi ska inte vara avgörande vid en placering.

§ 5 Här behövs ett förtydligande av lagen om att barn högst får vistas i jourhemmet 2 månader efter att utredningen är klar. Många barn blir kvar mycket längre i jourhemmet och lever i ovisshet. Kommunerna måste bli bättre på att respektera familjehemmets kunskap och ta bättre hand om sina familjehem för att kunna rekrytera nya.

§ 9 Här är familjehemmen en värdefull kunskapskälla eftersom de lever med barnet dygnet runt. Denna kunskap efterfrågas inte alltid utan beslut tas utan att man pratat med familjehemmet.

Barn har en rätt att få en trygg anknytning och känna trygghet för att få en bra och trygg uppväxt. Ta vara på familjehemmets kompetens och kunskap!

§ 10 För att socialsekreteraren ska ha möjlighet att följa placeringen så som lagen säger måste de ha en rimlig arbetsbörda. Den är alldeles för hög idag.

*§ 11 4 besök per år får anses vara ett minimum. Denna socialsekreterare, anser vi, ska ha en påbyggnad i sin utbildning i barnpsykologi
FaCO vill också trycka på att barnet och föräldrarna bör ha olika socialsekreterare.*

§ 13 Krav på att familjehem och jourhem ska genomgå adekvat och återkommande utbildning. Detta bör även gälla kontaktfamiljer samt nätverkshem.

§ 14 Omprövning av vården var 6:e månad kan skapa oro och ångest hos barn och unga. En större tydlighet under hela placeringens gång kan minska denna oro och ångest. Att det hela tiden hålls en tät kontakt och alltid beakta det barnet eller den unge säger, i den mån det är möjligt, gör att barnet/den unge känner sig mera delaktig och på så sätt inte får några överraskningar när det är omprövning. Familjehemmens iakttagelser och kunskap om barnet ska också tas med i större utsträckning än i dag. Det är heller inte rimligt att föräldrarna gång på gång får upprepade chanser att få hem barnet/den unge och att det fallerar om och om igen. Detta är inte för barnets bästa.

§ 15 Uppföljningstiden 2 månader anser vi är alldeles för kort. FaCO föreslår minst 6 månader. Omfattar denna även myndiga och flyktingar?

Vårdnadsöverflyttning (allmänt)

Fler vårdnadsöverflyttningar måste genomföras för barnens skull. Om placerings- kommunens ansvar kvarstår vid en överflytt så kommer många fler att överväga att bli tillförordnade vårdnadshavare. Det blir en ökad trygghet för familjehemmen och de placerade barnen. Många gånger behöver man stödet från kommunen vid kontakter med föräldrar, sjukvård och skola.

§ 16 Det bör tydligare framgå att en vårdnadsöverflyttning kan ske efter kortare tid än tre års placering, om barnet är yngre och det redan tidigt framgår att föräldrarnas förmåga att klara av att ta hand om barnet inte finns och inte heller kommer att förändras i framtiden.

*§ 17 Vid en vårdnadsöverflyttning så har de särskilt förordnade vårdnadshavarna ingen försörjningsplikt för barnet. Idag får kommuner fortsätta betala skälig ersättning. FaCO anser att det borde stå **ska** eftersom barnets eller den unges problematik fortfarande finns kvar och man har nu eget ansvar att se till att umgänge med biologföräldrar och övriga fortsätter och fungerar.*

§ 18 En trygghet att familjehemmet kan fortsätta få råd och stöd av placeringskommunen som känner till barnets/den unges bakgrund.

11 kap. Internationella adoptioner

FaCO ser med oro på adoptionsdebatten. Kommunernas ekonomi styr insatserna till barn och unga och att adoptera ett fosterbarn innebär en ekonomisk lättnad för kommunen. Vi tror mera på en vårdnadsöverflyttning för

att barnet bland annat ska kunna bibehålla kontakten med sitt nätverk. Det ska inte vara möjligt att ta fosterbarn med en baktanke om att kunna adoptera barnet, utan målet ska alltid vara att fosterbarnet ska förenas med sin biologfamilj.

FaCO anser att LBU ska genomföras med de tillägg som vi föreslagit.

Styrelsen för FaCO, Familjevårdens centralorganisation